

Aktivitetmaterial: Demokratisk dialog

I läroplanen för den grundläggande utbildningen under rubriken ”Delaktighet och demokrati” nämns begreppet demokratisk dialog:

Gemenskapen ska uppmuntra demokratisk dialog och delaktighet och utveckla sådana verksamhetssätt och strukturer som det förutsätter.

(Utbildningsstyrelsen, 2014, s. 28)

Ett exempel på en struktur som ämnar att skapa förutsättningar för en demokratisk dialog är elevkårsverksamhet som skolor ska utforma. Men man också uppmuntra till demokratisk dialog på andra sätt. För att en demokratisk dialog ska uppstå krävs det att de som ingår i dialogen kan respektera att andra människor kanske har annorlunda åsikter. Med tanke på det här har vi utvecklat en övning som ger dig som lärare verktyg för att utveckla elevernas förmåga att sätta sig in i andras perspektiv. Övningen liknar ett rollspel, där eleverna tilldelas ett ställningstagande (håller med/håller inte med) och ska representera det ställningstagandet i förhållande till ett påstående.

Genomförande: Läraren, som också fungerar som moderator i dialogen har förberett några påståenden som eleverna skall ta ställning eller använder sig av de exempel som finns givna. Tvisten är att eleverna ”får” sina åsikter och ska egentligen ”låtsas” att de har en viss åsikt. Några elever får lappar som uppmanar dem att de skall hålla med och andra får lappar som uppmanar dem att de inte ska hålla med. Läraren kan skriva ner de argument som eleverna ger på tavlan, naturligtvis är personliga påhopp är inte argument. Efter varje påstående samlas lapparna in och blandas om för att sedan delas ut igen när nästa påstående presenteras. Tanken är att eleverna skall utmanas i att se saker från olika perspektiv. Nedan ges några exempel på påståenden som kan användas:

Enklare teman:

1. *Katter är bättre än hundar.*
2. *Barn måste få längre sommarlov.*
3. *Böcker är bättre än filmer.*
4. *Alla barn borde lära sig att spela ett instrument.*
5. *Apple datorer är bättre än PC datorer.*
6. *Det är roligare att ge saker än att få saker.*

7. *Elever borde få "skräpmat" minst en gång i veckan som skolmat (Hamburgare, pommes, tacos osv.).*

Svårare teman:

1. *Det är okej att människor äter kött.*
2. *Vi borde sluta använda plast.*
3. *Vi borde strunta i att ha gränser mellan länder.*
4. *Rikare länder borde dela sin förmögenhet med fattigare länder.*
5. *Religionsundervisning är viktigt och bör finnas i skolan.*
6. *Kärnkraftverk behövs.*
7. *Rika människor borde betala mera skatt än vad dom gör.*

Om eleverna är ovana att anta ett förhållningssätt på det här sättet är det bäst att börja med enkla påståenden för att sedan gå in på svårare frågeställningar.

Ni behöver: Några påståenden som är lämpliga för gruppen. Lappar som innehåller påståenden "Håller med", "Håller inte med". Gör egna lappar eller använd de lappar som vi har utformat. Om man vill kan man också göra lappar som uppmanar vissa elever att vara neutral.

Mål med övningen:

Utmanar elever att förstå saker från olika perspektiv

Lära sig att se skillnad på individen och individens åsikter

Att försöka visa att det är ingenting märkvärdigt att det finns olika åsikter

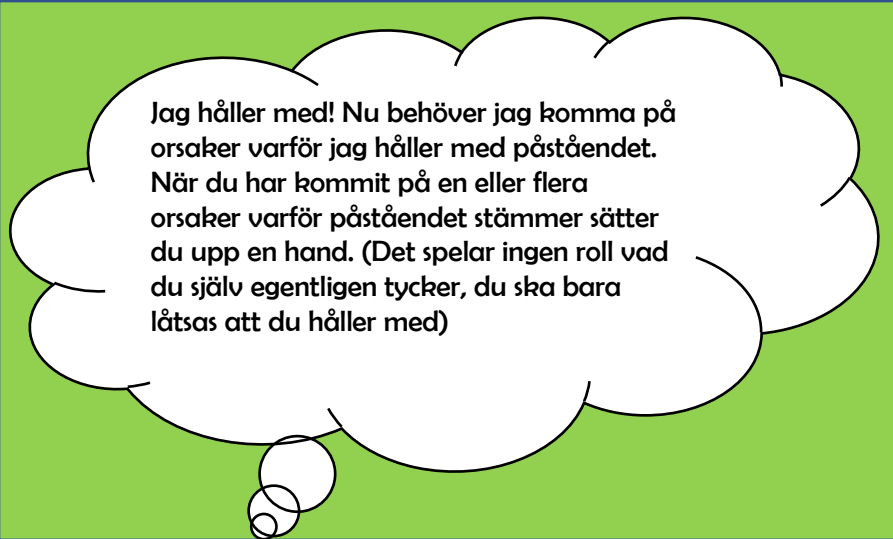
Årskurs: Kan anpassas för alla årskurser, exempelmeningarna är indelade i *enklare* teman och *svårare* teman. Den enskilda läraren blir tvungen att avgöra vad som passar den egna gruppen bäst.

Källor till exempelpåståendena som ges:

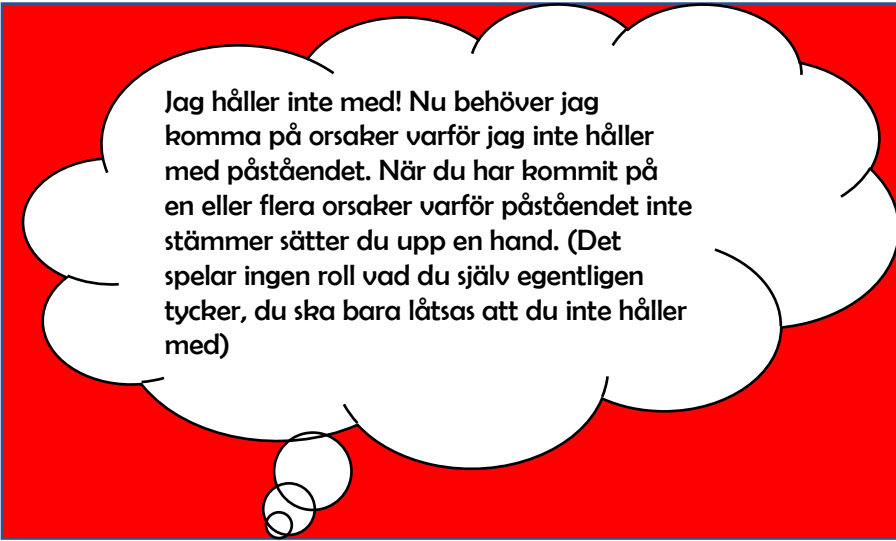
<https://www.edsys.in/debate-topics-for-kids/#1>

https://www.momjunction.com/articles/debate-topics-for-kids_00484027/

Lappar som delas ut åt eleverna:

Jag håller med! Nu behöver jag komma på
orsaker varför jag håller med påståendet.
När du har kommit på en eller flera
orsaker varför påståendet stämmer sätter
du upp en hand. (Det spelar ingen roll vad
du själv egentligen tycker, du ska bara
låtsas att du håller med)

Jag håller inte med! Nu behöver jag
komma på orsaker varför jag inte håller
med påståendet. När du har kommit på
en eller flera orsaker varför påståendet inte
stämmer sätter du upp en hand. (Det
spelar ingen roll vad du själv egentligen
tycker, du ska bara låtsas att du inte håller
med)